

Wat betekent "Israël"?

De laatste Generale Synode gaf (naast andere taken) aan de deputaten voor "Kerk en Israël" een studieopdracht mee: "Wat betekent de term "Israël" in kerk en theologie"? Eén van de andere opdrachten die de synode meegaf, was dat het werk van deze deputaten nog intensiever zou worden gecommuniceerd naar de kerkleden. Om die reden zal in ons vernieuwde blad ook regelmatig worden geschreven over de voortgang van dit studieproject.

4 | De achtergrond van de vraag

Op het moment dat u dit leest hebt u een blad in handen dat in ieder geval iets te maken heeft met "Israël". Sinds kort luidt de naam van ons blad "Verbonden", d.w.z. "verbonden met *Israël*". Maar er zijn

diverse andere bladen en publicaties die ook iets met "Israël" hebben te maken. Als we dit allemaal bij elkaar leggen, zien wij dat met "Israël" lang niet altijd hetzelfde wordt bedoeld. Gaat het over Israël in de bijbel of over de hedendaagse staat Israël? Of is misschien het joodse volk bedoeld in de meest brede zin? Of gaat het over het jodendom als religie? Sommige christenen zeggen bovendien dat "Israël" eigenlijk een ander woord is voor de kerk, die dan het "ware Israël" zou zijn.

Nog ingewikkelder wordt het wanneer we de interne discussies binnen het jodendom zien over de vraag waaraan we bij het woord "Israël" moeten denken en wie wel of niet tot het hierbij behorende volk moeten worden gerekend. En verder: hoe lezen joden en christenen daarbij teksten

in de Bijbel waarin "Israël" voorkomt? En wat heeft het Nieuwe Testament op dit punt voor inbreng?

De beantwoording van bovenstaande vragen heeft direct te maken met de vraag hoe wij als kerk en christenen onze verbondenheid met "Israël" gestalte moeten geven in de praktijk. Door naar de discussies rond het begrip "Israël" te kijken, hebben we een goede ingang tot eeuwen van christelijke, joodse en joods-christelijke debatten over identiteit, geloof en toekomst. Graag willen we de "oogst" van eeuwen christelijke en joodse traditie op dit punt bijeenbrengen.

Een veelomvattend project

Uit het bovenstaande is duidelijk dat het beoogde studieproject veel omvat en een

zoektocht betekent door een gebied waar door de eeuwen heen zowel in de kerk als bij "Israël" zelf steeds nieuwe invullingen zijn gegeven voor het begrip "Israël". Deze breed opgezette zoektocht bedoelt om te komen tot een staalkaart van verschillende opvattingen, op basis waarvan we als kerken een verantwoord en eerlijk antwoord op de in de titel gestelde vraag kunnen geven. "Verantwoord" wil dan zeggen: verantwoord, allereerst in het licht van de Bijbel, maar ook tegen de achtergrond van de traditie van de kerk en haar contacten met "Israël" in de meest brede zin van het woord; bovendien respectvol naar het joodse volk en zijn zelfverstaan.

Het is de bedoeling dat wij ons daarom nadrukkelijk willen bezinnen op de Bijbelse gegevens op dit punt, maar ons tegelijk ook willen richten op opeenvolgende periodes in de joodse en christelijke geschiedenis. Bij de Bijbelse gegevens moet worden gedacht aan de verschillende delen van oude en nieuwe testament (wet, profeten en geschriften; evangeliën en brieven). Bij periodes van de geschiedenis is te denken aan de tijd van de rabbijnen en de kerkvaders, middeleeuwse theologen en vertegenwoordigers van reformatie en nadere reformatie, puriteinen en halachisten, orthodoxe en liberale rabbijnen, protestantse en rooms-katholieke theologen.

Naast het lezen van teksten uit de Bijbel en de traditie vormt de systematische theologie een aandachtsveld, evenals de prediking van de kerk. Welke plaats kreeg "Israël" in de dogmatieken en hoe werden teksten over "Israël" in de praktijk van de verkondiging toegepast? Het gesprek hierover zal worden gezocht met joodse en

christelijke gesprekspartners in Nederland en Israël.

In eigen kring en in breder verband

Voor de uitvoering hiervan willen de deputaten in eigen kring hun activiteiten zoveel mogelijk combineren met dit studieplan. Bijbelstudies aan het begin van vergaderingen zullen er op worden afgestemd en lezers van ons blad zullen dit kunnen merken, omdat deze studies doorgaans daarin worden opgenomen. Het jaarlijkse bezinningsweekend zal voor deze studie worden gebruikt door sprekers te zoeken die hiervoor een bijdrage kunnen leveren. Tegelijk zoeken wij medewerking in een bredere kring.

Het Centrum voor Israëlstudies kan een waardevolle steun bieden. Daarnaast denken wij aan bezinning gezamenlijk met de Theologische Universiteit, waar de vragen op academisch niveau kunnen worden besproken en met de predikantenvereniging. Voor predikanten is er altijd de praktische vraag hoe bij het maken van preken het woord "Israël" kan en mag worden toegepast. Van groot belang vinden de deputaten "Kerk en Israël" het directe contact met de kerken. Ze hebben daarom het plan om enkele plaatselijke kerken te benaderen om in samenwerking met leden van deze gemeenten de vragen rond de betekenis van "Israël" te bespreken. Juist door dit contact hopen wij dan het besef van blijvende *verbondenheid* met "Israël" in de kerk te verdiepen. Om diezelfde reden willen wij in de toekomst onze lezers ook van de voortgang van dit studieproject op de hoogte blijven brengen. Dit artikel vormde een aanloop daartoe. <

(namens de werkgroep studieopdracht)

De Generale Synode gaf aan de deputaten "Kerk en Israël" de studieopdracht mee: "Wat betekent de term "Israël"? De werkgroep die de uitvoering hiervan voorbereidt, wil regelmatig de lezers van "Verbonden" informeren over de voortgang van deze studie. Deze studie vindt plaats omdat door de eeuwen heen verschillende antwoorden zijn gegeven op de vraag wat wij precies bedoelen met "Israël". De studie zal veelomvattend zijn. De Bijbelse gegevens moeten goed worden bestudeerd. Daarnaast moeten diverse periodes van de geschiedenis van kerk en jodendom de aandacht krijgen. De bedoeling is om uiteindelijk een overzicht te krijgen dat leidt tot een verantwoord antwoord op de gestelde vraag. Er zullen naast reeds bestaande activiteiten binnen het deputaatschap ook andere personen en instanties worden benaderd om te helpen bij de uitvoering van de studieopdracht.

